

— Welnu, we zullen ons best doen voor u. Gij werd inderdaad verschalkt, maar u daarvoor te dooden, zou toch al te bar zijn. Reken op mij !

— O, jonker ik ben u dankbaar ! Ik heb werkelijk geen rust meer. Maar nu zal ik met meer hoop naar Veurne terugkeeren.

— Ik zal de zaak niet uitstellen.

— Nogmaals betuig ik u al mijn erkentenis.

Wouter groette en reed verder.

— Ja, die Spaansche bezetters beschikken gemakkelijk over het leven van een Vlaming, mompelde hij. Ze zijn onze verdrukkers en het volk voelt het niet meer. De voornaamste inwoners trachten naar de vriendschap dier vreemdelingen. Zij vleien en huldigen hen. En bij de massa lijkt alle gedachte aan onrecht verdwenen.

Maar jonker van Dillen had nog andere bekommernissen.

— Isegrim beneemt mijn vader de rust, zoo zei hij bij zich zelf. Ik kon nu den kerel aan hem overleveren... Maar ik rijd weer als vriend tot hem... En kan ik anders ! Zou ik het op mijn geweten nemen een onschuldig meisje aan de domme, wreede heksenmeesters uit te leveren ?

Even huiverde Wouter.

— Neen, dat nooit, hernam hij, en toch zou zulks het gevolg zijn van Isegrims aanhouding ! De menschen kunnen mijn denkbeelden niet begrijpen. Vader en moeder ontvangen nu weer als een heilige een kerel, die een brutale bedrieger moet zijn, dien Wandelenden Jood ! Moest ik zulks zeggen... ik werd door beiden als een ongeïoovige beschouwd. Zoo is de tijd, dien ik ontgroeid ben... O, het stuit me tegen de borst, dat ik schijn te konkelan tegen mijn braven vader ! Weer naar Isegrim... Dat ik terug keerde ! Maar wie weet, wat hij mij te zeggen heeft... misschien wel, dat hij Vlaanderen verlaat. God gawe het.

Onder zulke gepeinzen draafde Wouter snel door. Het was toch een lange rit. Eindelijk zag hij den hoogen toren van Loo boven de zompige verlaten vlakten.

Toen hij de stad naderde, trad uit een huisje terzijde van den weg een meisje. Ze geleeke een boerendochter, naar haar kleedij, maar tot zijn verbazing herkende Wouter dadelijk Antonia of liever Jacqueline. Hij hield zijn paard in. Het meisje trad nader. Ze bloosde en zei :

— Jonker, ik verwachtte u... Mijn vader verlangt u te spreken.

— Waarover ?

— Dat weet ik niet. Maar ik hoorde, dat gij hier voorbij zoudt komen en beloerde den weg. Ik heb u ook wat te zeggen...

En zachter nog sprak ze :

— Gij hebt diepen indruk op mij gemaakt... Ik wil een goede daad doen en zal Adelida Prijske in vrijheid stellen.

— Waar is zij ?

— Dat mag ik u niet zeggen... Ze is gevangen, maar ze wordt uitstekend behandeld. Ik wil echter niet, dat zij om mijnentwille lijdt en zal haar verlossen.

— Wanneer ?

— Zoodra ik kan... Het zal eenige dagen duren.

— Maar is het u mogelijk ?

— Ja...

— Nu dan zal ik in eerbied aan u denken. Het zou een edele daad zijn !

— Zij zal volbracht worden. Ik geef u mijn woord !

— Dank u... En gij vertoeft nu hier?... Ge zijt dan pas aangekomen.

— Ja. En ik ben volkomen veilig !

— Neen... Overal loert men op u...

— Wij blijven slechts kort... Ik ben hier bij een goede kennis...

— De vrouw van St-Joris ?

— Hoe weet ge dat ?

— Ik raad het maar !

— Welnu, ja ! Zij wordt ook als heks beschouwd... en ze is het braafste mensch der wereld. Jonker, ge weet nu mijn plan. Zeg er niets van aan vader... ik zal, om uwentwil tegen zijn wil handelen. Het is de eerste maal van mijn leven.

— Om mijnentwil ?

En Wouter keek Jacqueline diep in de oogen. Ze werd rood en hernam snel :

— Hecht geen verkeerde beteekenis aan mijn woorden ! Het is uit eerbied en dankbaarheid...

— Maar weet ge, dat ik u zou kunnen beminnen ? zei Wouter ontroerd.

— Stil jonker ! En vaarwel...

— Zoo haastig !

— Ik heb mijn boodschap gedaan. En er kan niets tusschen ons zijn. Ik sta u in den weg...

— Neen, Jacqueline...

— O, die naam niet...

— Antonia dan ! Gij staat mij niet in den weg... nimmer zou ik u verraden ! O, waarom schenkt ge me niet meer vertrouwen. Vertel mij alles.

— Onmogelijk ! Later wellicht...

— Later, ja ! En zouden we dan ook gescheiden zijn door onoverkomelijke hinderpalen, zooals u vvader eens zei ?

— Ja, jonker...

— Ge bemint iemand anders ?

— O, laat ons 't gesprek eindigen. God zegene u... en loone u alles wat ge voor ons deed.

Jacqueline keerde vlug in de woning terug. Wouter reed voort. Hij had zich weer te ver laten voeren door zijn gevoel... O, als hij het beeldschoone meisje zag, de zoogenaamde heks van Nieuwpoort, kwam hij geheel onder haar invloed...

— Ik mag haar niet van liefde spreken, mompelde hij. En toch, waarom niet. Agneta van Ramsdijk kiest den schurk uit Veurne... En ze zal wel varen met hem ! Ik ben nu vrij... Helaas, zeker bemint Jaqueline een ander. Alles is zoo geheimzinnig voor haar...

Weldra bereikte van Dillen de Westpoort van Loo. Hij vroeg iemand naar de herberg « Den Eenhoorn ». De burger wees den weg en na enkele stonden hield Wouter zijn paard voor een vervallen afspanning stil.

— Zal ik uw ros stallen ? vroeg een knecht, die uit de koetspoort kwam.

— Neen, bind het vast en geef het wat haver ! Ik blijf niet lang... Dek het toch ! Het heeft snel gereden.

— Ja, dat zie ik. 'k Zal het daarom toch maar binnen brengen.

— Ook goed. Doch ik blijf niet lang.

Wouter trad de gelagkamer binnen. In welke vermomming zou Isegrim nu zijn. Aan een tafel zat een marskramer. Hij veroverde een stuk brood met spek. Het was een kerel van hooge gestalte. Hij gaf van Dillen een wenk. Het was dus de vervolgde.

— Dag jonker, groette de waard, die Wouter echter niet kende. Waarmee kan ik u dienen ?

— Een beker wijn...

— Ge doet me er ook zin in krijgen, heerschapp, beweerde de leurder. Maar ik doe mijn maaltje met schraal bier.

— Schraal bier ! riep de waard uit. Goed bier, beste bier... en ge vindt het weinig zoo !

— O, beste man, het is maar bij wijze van spreken, hernam de marskramer. Het uitmuntendste bier is toch altijd schraal vergeleken bij wijn. Wat zegt gij, jonker ?

— Gij hebt gelijk, vriend. Kastelein, breng voor dezen man ook een beker mee.

— Lieve Hemel, wat een geluksdag ! zei de leurder. Ik had het van nacht niet durven droomen, dat ik vanmiddag wijn zou drinken ! Hartelijk dank, jonker...

De herbergier daalde af in den kelder.

— Gij zijt dus gekomen ? fluisterde Isegrim.

— Ja, tegen mijn zin !

— Dat begrijp ik...

— Wat is er nu ?

— O, hier niet !... Ik stap dadelijk op en volg den weg naar Reninghe... Kom me achterna...

— Maar kunt gij mij niet met rust laten ...

— Nog eenmaal wil ik u spreken...

— We hadden reeds afscheid genomen.

— Ja, doch te bruusk, te onvriendelijk... En dat ging me niet ! Antonia heeft u verteld, wie zij is. Dat was zeer onvoorzichtig van haar.

— Ge vertrouwt me dus niet ?

— Jawel ! Zou ik u anders mijn verblijfplaats doen kennen hebben. Ge kondt met een bende soldaten op Loo afgetrokken zijn !

— O, dan zouden uw verspieders u wel gewaarschuwd hebben ! Zoo kom zijt ge niet !

— Ge kunt gelijk hebben. Stil nu ! De waard keert terug. Dus op den weg naar Reninge !

Wouter staarde door het raam... De waard moest niets van hun verstandhouding bemerken. De leurder toonde zich opgetogen over den wijn en dronk op de gezondheid van den milden jonker... Hij roemde den edelen

drank, dien hij echter zeer zuur oordeelen moest. Dan zette hij zijn maaltijd voort.

Plots trad een nieuwe bezoeker binnen. Het was Benedictus, de schout van Loo.

— Wel, jonker van Dillen, gij hier ! riep hij uit. Hoe vaart ge sedert dat mislukte van feest van Veurne ? Ik zag u voorbij mijn woning rijden...

Benedictus was in werkelijkheid wat ongerust. Hij vreesde, dat Wouter een onderzoek kwam instellen naar de schurkenstreek van Pol van Rooze. Maar al dadelijk merkte de schout, dat de jonker er niets van wist. Anders zou hij den magistraat niet zoo vriendelijk behandeld hebben; hij bood hem zelfs een beker wijn aan.

— Ik zal dien op uw gezondheid ledigen, huichelde de schout. Maar eerst mijn dienst... Ik moet eens onderzoeken, welke vagebond er hier zit, en hij wees naar den marskramer.

— Een vagebond ? herhaalde deze. Is dat op mij ?

— O, ik moet u zeker als een prins toespreken...

— Neen, kameraad, dat is niet noodig.

— Kameraad, kameraad... Wat meer eerbied ! Ik ben de schout van Loo...

— O, zoo ? Te oordeelen naar uw roode karbonkel van neus hield ik u voor een makelaar in wijn !

— Ge zult uw onbeschoftheid duur bekoopen... Wie zijt gij ?

— Klaas, de marskramer, een vrij man, die heel goed weet welk een dronkelap Benedictus van Loo is. En het moet treurig met het gerecht gesteld zijn, waar een vent als gij het uitoefenen moet, want voor een beker wijn koopen ze u om... laat staan voor een rond sommetje.

— Waard help mij dien schurk aanhouden ! gebood de schout. Hij moet in betrekking staan met den Reus, den hoofdmans der roovers.

— Ik zal eerst mijn knecht roepen, zei de herbergier voorzichtig.

Isegrim stak zijn laatste brok brood in den mond, stond kalm op, keek Benedictus eens flink in de oogen en schimpte :

— Zoo, zoo... gij leeft nog ? En de schoone Julietta ook nog ?

De schout verbleekte...

— Wat bazelt —ge nu ? stamelde hij.

— Julietta, de Spaansche... de vrouw met de donkere oogen en het gitzwarte haar ! Leeft ze ook nog, heer Benedictus...

— Wie zijt gij ?

— Misschien een schim uit het verleden...

De knecht verscheen...

— We moeten dien zwerver aanhouden ! riep Benedictus, zich van zijn schrik herstellend.

Isegrim deed vlug een stap nader en gaf den schout zoo'n geweldigen stamp in de maagstreek, dat Loo's magistraat achterover op den vloer tuimelde en kermende bleef liggen.

— En wie nu ? vroeg de sterke kerel lachend... Heeft uw knecht goesting zich eens met mij te meten ? vroeg hij aan den waard.

— Neen, ik dank u voor de eer, zei de man en hij verdween weer.

— En gij, baas ?

— Ik ben geen vechthaan !

— En gij, jonker ?

— Gij hebt den schout toch zwaar beleedigd, beweerde van Dillen.

— Och, gij spreekt hem natuurlijk voor. Groote heeren trekken aan 't zelfde koordeke, niet waar ! Maar Benedictus, die zich nu ligt te kronkelen van pijn in zijn doorzopen maag, moest zelf in de donkerste cel zitten en menig slachtoffer van hem verdiend de vrijheid... Dus niemand heeft lust met mij te worstelen. Baas, hoeveel is mijn schuld...

— Ga maar zoo !

— Neen, ik begrijp, dat ge me weg wilt hebben... ge moet ook dat kramiekelijk ventje ontzien... hij is uw schout... doch ik betaal heerlijk mijn schuld. Benedictus, de grootste spons van Vlaanderen kan dat niet zeggen... Wel, vriend, kunt gij nog wel opstaan ? Heb ik u zoo goed geraakt ? Dat doet me veel plezier... Waard, hoeveel moet ik u betalen ?

— Drie stuivers !

— Daar zijn ze... En nu vaarwel ! Laat Benedictus maar liggen... hij zal wei bijkomen.

Meer om geen argwaan te wekken dan uit medelijden, had Wouter zich over den gevallene gebogen. Hij hielp den schout op een bank, Benedictus kreunde van pijn... De kramer vertrok.

Stilaan kwam de schout toch weer op zijn verhaal.

— Waarom hebt gij den rekel niet aangehouden ? vroeg hij aan Wouter en den herbergier.

— Wel, om de waarheid te zeggen... ik heb een zwakke maag... ge weet het... en dan zoo'n vuist er op als een smidshamer...

— Het moet Isegrim zijn ! riep Benedictus...

— Wel, laat ons hem dan najagen ! stelde Wouter voor...

— Ik zou wel willen... Maar hoeveel van zijn aanhangers wachten daar buiten de stede ! Ik heb dikwijls genoeg op meer personeel aangedrongen... en ze geven mij een strammen, afgedankten soldaat met één krom en één houten been. Kan ik met zoo iemand Isegrim achtervolgen, die in uw vaders gebied, te Nieuwpoort een gevangene verlost, die te Veurne jonkvrouw Adelida uit haar vaders huis haalde ? En er zijn juist geen soldaten te Loo. Het garnizoen is gisteren naar de forten getrokken.

— Hoor eens, hernam Wouter, dan voel ik mijn verplicht dien Isegrim na te zetten. Waard, laat mijn paard voorbrengen !

— Gij achtervolgt den kerel ? vroeg de schout verbaasd.

— Ja ! Hij is vogelvrij verklaard en dus mag ieder hem aanhouden...

— Jonker, ge wilt dus uw paard ? vroeg de herbergier.

— Ja... vlug !

Benedictus keek Wouter aan en fluisterde :

— Ge waagt uw leven, heer van Dillen. Dat voorspel ik u... Zouden we maar niet beter de zaak geheim houden... De waard zal ook zwijgen... Ik

kan mij trouwens vergissen... Och neen, het was Isegrim niet. Die zal zich op klaren dage niet te Loo wagen...

— Ik ben van een andere meening en ik achtervolg hem, hernam Wouter.

Het scheen hem een goede list, om nu, zonder achterdocht te wekken, de baan van Reninghe te volgen. Toch hinderde het hem zoo dapperheid te veinzen, waar hij meer de medeplichtige van Isegrim geleeke.

— Ik ben goed gewapend, verzekrde hij.

— Maar die vent is een reus. Zoo noemen zijn roovers hem ook. En hij steunt op hekserij... Ja, door zwarte kunst heeft hij mij verslagen ! Anders sta ik mijn man wel... En wat zal u dan een pistool helpen...

— Gij zijt een zonderlinge magistraat... gij wilt er mij van afhouden een vogelvrij verklaarde bij de kraag te vatten...

— Indien de zaak mogelijk ware... Wat doet ge eigenlijk te Loo ?

— Ik moet op de abdij zijn. Ik beheer de zaken van de Duineheeren, die zich naar Brugge hebben begeven... Maar mijn paard is daar... en ik vertrek...

— En dan zult ge te Nieuwpoort uitstrooien, dat de schout van Loo u niet durfde te vergezellen.

— Wees gerust ! Ik ben geen kwaadspreker... Tot straks...

Wouter liet den schout staan.

— Jonker, jonker, ik vrees, dat we straks uw lijk zullen mogen halen, vermaande ook de waard.

— Zoo gauw nog niet !

— Was me dat een vent, toen hij daar voor Benedictus stond... Neen hij is geen leurder... Hij lijkt meer op een officier... En een paar oogen in zijn kop... En gaat ge nu uw leven wagen ? Zoo jong nog... Als de schouten en krijgslieden dien Isegrim niet kunnen grijpen, waar maakt gij u dan druk over ?

— Al dat praten brengt me niet van mijn plan af...

— Ik zal een gebed voor u lezen, jonker ! Waart gij hier schout in plaats van onzen drinkebroer... het kreupel wijnvat ! Dat de Heiligen u bijstaan !

Van Dillen reed heen.

— Ja, goede menschen, ik moet u wel bedriegen, mompelde hij. Isegrim zal mij geen leed doen. Maar ik zeg hem nu eens flink, dat het voor de taatsie maal is, dat we elkaar ontmoeten !

Wouter kwam voorbij een klein landgoed. Het was 't Vijverhuis... Hij bemerkte een vrouw, die in een kapmantel gehuld was... Ze drong door een haag terzijde.

— Die kiest ook een rare ingang, dacht de jonker... Misschien een die-vegge. Och, met zoo'n schout !

Maar hij schonk verder geen aandacht aan het buitenplaatsje. Weldra was hij een eind op den eenzamen weg naar Reninghe. Aan weerszijden stond struikgewas... Daarachter strekte zich het treurige, verwoeste land uit.

Isegrim wachtte hier. Hij trad van achter een heester.

— Ha, toch gekomen ? vroeg hij.

— Ja... ik moest wel. Maar ik ben niet op dit onderhoud gesteld !

Bromde Wouter van zijn paard stijgend. En temeer, dat de schout vermoedt, dat gij Isegrim zijt.

— O, dan zal de sukkelaar wel voor goed genezen zijn, mij nog lastig te vallen. Wat stond hij zwakjes op zijn beentjes.

— Wie is die Julietta, over wie gij spreekt ?

— Laat dat rusten...

— Ook weer zoo geheimzinnig.

— Gij kunt alles hooren, als ge het voorstel bijtreedt, dat ik u wil doen, en waarvoor ik u hier uitgenoodigd hebt. Ons gesprek behoeft niet lang te duren... Jonker van Dillen, gij past niet in dit Vlaanderen, dat de bezetting met gelatenheid, bijna met vreugde draagt. Gij past evenmin bij den hier heerschenden geest, die onschuldigen als heksen verbrandt... Gij betreurt ook, dat handel en nijverheid verdwenen zijn... Heb ik niet gelijk ?

— Ja.

— Gij droomt van een welvarend Vlaanderen, zonder rooversbenden en trotsche Spaansche officieren... Welnu, doe een daad ! Verlaat uw huis uw ouders, uw stad... en sluit u bij Isegrim aan.

— En waarom ? Zult gij een nieuw Vlaanderen verwekken ?

— Ik ontbloot mijn plannen niet. Maar durft gij die offers brengen voor uw land ? Er zijn er nog velen, die denken als gij... De oorlog breekt weer uit. De Spanjaarden beschouwen Vlaanderen als hun bondgenoot. Vlaanderen moet hun vijand zijn... en toch katholiek blijven, zooals het was onder Artevelde en andere onder zijn groote zonen.

— Wie zijt gij dan ?

— Wordt gij mijn vriend... verlaat gij de uwen... dan zult ge alles weten.

— Komt gij oproer zaaien ?

— Ik herhaal, wat ik u zei... Nu kan ik u niets zeggen... Alleen als ge met mij mee gaat...

— Gij vertrouwt me niet... en ik moet u wel vertrouwen ! Mag ik niet weten, met wien ik mij verbindt.

— Zoo ik uw woord heb, dat ge mijn lotgevallen deelt, dan wel !

— Ik beschouw u dus als iemand, die hier een beweging wil in 't leven roepen tegen Spanje.

— Welnu, ja ! Maar meer onthul ik niet... Het is al te veel bekend... Doet ge mee ?

— Ge jaagt een droom na ! Zulk een beweging wordt in bloed gesmoord... Het is een gevaarlijk avontuur. Vlaanderen is machteloos ! Het is ontvolkt, woest, verlaten, arm... Ge hebt gelijk : ons volk draagt de bezetting bijna met vreugde. En dat is nu niet te veranderen. Ik beproef geen zaak, die vooraf tot mislukking gedoemd is.

— Dus moet ik niet aandringen, jonker ! Als ge niet dadelijk geestdrift toont, zijt ge geen man voor mij.

— O, aandringen is nutteloos ! En ik raad u sterk aan Vlaanderen te verlaten.

— Neen ! riep Isegrim met kracht... Er zijn nog mannen, die voor een edele zaak durven sterven, al is ze onmogelijk. Gij weet nu ook, dat ik geen roover ben. Die brandschattingen staan gelijk met het heffen van belastingen.

Met den zoogenaamden Reus heb ik niets te maken... Wel, keer dan terug naar Nieuwpoort en wordt ook vriend van Spaansche officieren.

— Neen !

— O, dat volgt wel ! Het kan niet anders... Zie lijdelijk toe, hoe men ons volk nog uitzuigt, hoe men heksen verbrandt; luister vanavond naar de praat van Ahasverus... Ge ziet, dat ik goed ingelicht ben...

— En gij bezin u, en verlaat dit land terwille van de arme Jacqueline...

— Adelida Prijske is borg voor haar ! Gij vindt zulks niet edel, maar het is oog om oog en tand om tand...

Wouter dacht aan de belofte van Jacqueline, maar zweeg er natuurlijk over...

— Nu weet ge veel, hernam Isegrim. Zweer hier voor mij, dat ge niets van dit alles zult openbaren.

— Ik heb u die inlichtingen niet gevraagd en uw eisch is onredelijk.

— Ik herhaal u, dat ge zweren moet mij niet te verklappen.

— Ik heb nu bewijzen genoeg gegeven van mijn goedwilligheid... Maar ik weiger een eed te doen. Ik wil mijn vrijheid behouden.

— De vrijheid om mij over te leveren !

— Gij kunt nu aanvoeren, wat ge wilt,... maar ik weiger beslist den eed af te leggen, dien ge eischt... Ik beloof u niets. Gij hebt mij nu al genoeg in moeilijkheden gebracht. En ik verzoek u dringend me voortaan te mijden.

— Dan moet ik maatregelen nemen voor mijn veiligheid en die mijner vrienden, hernam Isegrim.

— Wilt ge mij last aandoen ?

— Nu kunt ge veilig terug keeren ! Niemand zal u hinderen. Mijn woord is een vrijgeleide... Maar ik weet, dat ge een man zijt, die mijn geheimen kent en wankelt in uw houding... Ik heb het recht de maatregelen te nemen, welke ik noodig acht... Vaarwel, jonker van Dillen. Ik had gemeend bij Vlaamsche jonkers meer durf te vinden... Dien indruk hebt ge op mij gemaakt. Het spijt me, dat ge me teleur stelt...

— En uw optreden is zeer onrechtvaardig ! Gij verklaart mij tot een vijand, omdat ik uw grillen niet involg !

— Grillen ! Maar kom, laat ik u niet langer ophouden... Tot later ! Ge zult in elk geval nog van me hooren. Er is echter in mijn hart geen wrok voor u wel integendeel.

Isegrim verdween achter de heesters en Wouter keerde naar Loo terug.

— Nu weet ik weer veel, dat ik liever niet gehoord zou hebben, mompelde van Dillen. Isegrim is dus een samenzwering aan het beleggen. Tegen de Spanjaarden... Wordt hij daarvoor achtervolgd ! Of wie is hij eigenlijk ? En ik moet zwijgen ? Ik ben dan toch zijn stille medeplichtige... Eigenlijk bewonder ik hem. Ja, ik voel als hij... maar het is een dwaas avontuur.

Zoo mijmerend bereikte Wouter weer het « Vijverhuis ». Een kreet stoorde hem in zijn gepeinen... Uit de woning klonk die kreet...

— Wat gebeurt er ? vroeg Wouter zich af... O, daar straks drong een vrouw binnen... Zou ze iemand aanvallen ? Ik moet toch eens zien.

Het hek bleek gesloten. Van Dillen bond zijn paard aan een der stijlen. Dan klom hij over de poort... Hij snelde door een hof. De buitendeur van het landhuis stond op een kier. Wouter hield zijn pistool gereed en trad binnen.

A. HANS

De Heks van Nieuwpoort

Uitgaaf B. H. HANS, Contich.